

SZEKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előljárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FŐSZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PÁL

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DERÉKI ANTAL

FŐMUNKATÁRS:

FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyilt-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári oheque-számla 10,489. szám.

A jövő nemzedékről.

Beköszöntött a tél és vele minden nyomor, mely az emberiség szegényeit rémülettel tölti el...

Beköszöntött a tél, a száraz rideg tél, mely nem ismer könyörületet, nem ismer irgalmat és megfagyaszt mezőt, földet; néha még az embereknek irgalmat és könyörületet nem ismerő szívét is. Mert az, a ki a meleg kandalló enyhe tüze mellett, puha karosszékekben terpeszkedik, ritkán gondol azon páriákra, a kik néha családostól, apró csemetéikkel, vacogó fogakkal dideregnek a hideg kályha, a jégverem szobában, melynek ablakaira a külső hideg olyan tarka-barka, szeszélyes alaku jégvirágokat lehelt.

Meleg szobában könnyen elviseljük a külső hideg gondolatát és önzésünkben könnyen megelégedünk azokról, a kiktől a sors a hideg ellen való védelmet, meg talán a meleg ruházatot is megtagadta.

Régi hibánk, régi bűnünk, hogy az emberszeretet nevében vagyunk a legkegyetlenebbek és a tudomány nevében a legtudatlabbak. A ki ennek igazságában kételkedik az menjen ki egy olyan hideg téli reggelen, mint a mostani az utcára hét és félnyolc óra között. Ha volt még hite az emberek szeretetében és tudásában, elfogja veszteni bizonyosan, mert a mit látni fog az kétségbeejtő és vigasztalan... A sűrű, gyilkos, ködös levegőben didergő apró emberkéik tántorognak, mintha ittasok volnának, pedig csak az álmoságtól mámorosak. A csipős hidegség könnyeket mar ki szemcskéikből, torkukat fojtogatja a sűrű köd és az a sok gyilkos anyag, a mely alattomban sulyosodik rá a kis gyermekek tüdőjére; olyan szomorúan, bizonytalanul, meggörnyedve járnak óvatosan a sikos járdán, mintha öregek volnának; majd leroskadnak a táská sulya alatt, melyet a hátukon cipelnek, mint katonák a bornyuját.

Szegény kis emberkéik! Megindul, megreszket az ember szíve, ha látja őket! A gyermekszobából, a családi tüzhelytől szakítja el őket a legnagyobb hatalom: a tudomány.

Van a tudománynak ezer meg ezer rejtelve, de ezek között legmegfejtetlenebb az az embertelen szigorúság, a melyet

éppen a fejletlen, zsenge koru gyermekekkel szemben állított fel megmásíthatlan alaptörvényül a tudomány! Vagy megtudná-e magyarázni bármely paedagogus, hogy a közművelődésnek mely fontos érdeke követeli, hogy az „abc“ megismertetését éppen pontban reggel nyolc órakor kell megkezdeni a még felálomban levő gyermekgyakkal? Mikor az a csöppesség fölse eszmélt még egészen, mikor parányi lelke még nem bonthatta ki magát egészen az álom színes képeiből és mikor a gyöngye kis csontok még pihenni szeretnének...

A ki valaha megfigyelte milyen ijedten riadnak fel a tudománynak eme kis áldozatai hajnali álmukból, milyen hirtelen kapkodják magukra a ruhácskáikat, hogy az iskolából le ne késsenek, csak az tudja, hogy a modern tudomány, az ő vak elbizakodottságában milyen vértanúságra kárhoztatja az apró iskolás gyermekeket, a kik utóvégre is a jövő nemzedékét képviselik. A felnőttek nagy része még hét órakor kegyetlenesen nyújtózkodik puha, meleg ágyában. De a hat esztendőes gyerektől kérlelhetlen, szivtelen szigorral megköveteljük, hogy dacoljon a természettel, az álmosággal, keljen fel korán és menjen komoly elszántsággal, erős tudvágygal az iskolába; menjen ki vacogó fogakkal, gyenge tüdővel a hideg, ködös reggeli levegőbe, mert azt a szent tudomány és annak megalapítói így követelik.

Nézetünk szerint a gyermek megtanulhatná az írást-olvasást akkor is, ha — különösen a téli hónapokban, — kilenckor kezdenék meg a tanítást; mert az nem igaz, hogy azért nem lehet kilenc órakor kezdeni, mert akkor az elmulasztott egy óra pótolhatatlan volna. A legtöbb elemi iskolában változó a tanítás időrendje. Vannak napok, mikor a gyermekeket már délelőtt tízkor eresztik haza, némely napon tizenegykor és csak a legritkább esetben tizenkettőkor. Mért ne lehetne hát a téli hónapokban egy órával később kezdeni a tanítást, mikor az a gyermekek testi fejlődésére és egészségére előnyösebb lenne.

Amint a tél beköszönt, járványhírek járnak be az országot és rémitgetik az aggó szülőket; és senkise gondol arra, hogy az előforduló sok gyer-

mekebetegség, a reggeli ködös plántálódik be a gyermekekbe és az iskolákba és mikorra az iskolákat bezárják, akkorra már a járvány százával szedte apró áldozatait és ezrével pusztította a jövő nemzedék zsenge eseméit. Az iskolának nem satnya venyigéket, hanem egészséges nemzedéket kell nevelni, és e törekvésében bizonyára inkább célt érhet ha a téli hónapokban kilenc órakor kezdik a tanítást és a jövő nemzedéket nem teszik ki a kora reggel ártalmas, ködös levegőjének.

Annyit veszítettünk már nemzetünk legnemesebb véréből, hogy az újabb vérveszteség végpusztulásunkat vonhatná maga után, ha kisdedeink egészséges fejlődését féltő gondnal, aggodó szeretettel meg nem óvjuk, elő nem mozdítjuk...

Mienk a mult, de övék a jövő! És csak egészséges testben lakozhatik egészséges lélek, mely nemzetünk jövőjének biztosítéka és erős támasza lehet...

Deréki Antal.

Fővárosi levél.

Budapest január 7.

Lezajlottak az újévi üdvözlések, melyeknek során irányadó kormányfőfiaiink és politikusaink ez idén megszövegezték a többiek politikai nyilatkozataikat megtették, de úgy látszik, hogy ezeknek nem annyira megnyugtató, mint inkább kétes hatásuk volt úgy a politikai világra, mint az egész közveleményre.

Kormányunk vezetője és miniszterelnöke: Wekerle Sándor megkapta a Szent István rendet és már az is kiszivárgott, hogy a kiegyezés körül fáradozott államtitkárok: Sztéryni, Popovics és Mezössy is megkapják a titkos tanácsosi címet. A kiegyezés tehát szerencsésen vagy szerencsétlenül tető alá került volna és így bizalommal tekinthetnénk a következő tíz év alatt gazdasági önállóságunk gondos kiépítése elé, ha egyéb várakozó nagy és nehéz feladatokon nem kellene újból erőnket szétforgácsolni.

Mert a képviselőház szünete, mely e hó tizedikén jár le, csak időszakos csendet jelentett a politikában, azonban e látszólagos szélcsend ismét nagyobb viharok magvát hordta méhében.

A horvát válság — bár kissé csillapult méreteiben, — még nincs véglegesen elintézve és még igen sok munkát és erőt igényel úgy a kormány, mint a képviselőház részéről; minden előjel arra vall, hogy a je-

lennlegi bán: Rakodczay, nem bir olyan erővel és népszerűséggel, hogy ezt a bonyolult kérdést sikeresen megoldhatná; ebből származik az, hogy a kormány más horvátországi politikusokkal és első sorban Rauch báróval is érintkezésbe lépett, mert ez a hosszasan vajdó ügy már nem tür tovább halasztást, és lépten-nyomon gátolja parlamentünk egészséges, gyakorlati működését. Wekerle Sándor miniszterelnök szombaton délután 3 órakor Bécsbe utazott, és vasárnap a királynál jelent meg audiencián, ahol az új esztendő alkalmából a magyar kormány hódolatát fejezte ki ő felségének; kétségtelen azonban, hogy e kihallgatáson a folyó ügyeken kívül a horvát helyzetről is tett jelentést, mert elutazása előtt délben miniszteri értekezlet volt Budapesten, mely alkalmával a horvát ügyről és a katonai kérdésekről is sok szó esett.

Az ujonclétszám felemelésének réme is folyton kísért, úgy a politikai körökben, mint a hírlapokban, pedig teljesen ki van zárva, hogy ez a kérdés a jelen kormányzat alatt napirendre kerülhessen, mert a katonai kérdések tudvalevőleg a maguk egészében kikapcsoltattak abból a paktumból, melyet a jelenlegi kormány magára vállalt és ezek a kérdések megfelelő jelentékeny nemzeti vívmányok nélkül nem is számíthatnának nálunk a többség támogatására. Egyelőre bizonyos csak az, hogy Jekelfalussy honvédelmi miniszter a képviselőház újbóli megnyitásának első napjaiban, talán már január hó 11-én terjeszti be az 1908. esztendőre szóló ujoncok létszámának megállapításáról és megajánlásáról szóló törvényjavaslatokat, melyek még az állami büdzsé előtt kerülnek tárgyalásra a Házban, de a normális eddigi létszámot nem haladják fölül.

Mindenesetre gyanus mégis, hogy Bécsben a napokban ő felsége elnöklele alatt katonai tanácskozások tartattak, melyeken Ferdinánd Ferenc főherceg trónörökös is részt vett.

Nagy idegesség és nyugtalanság uralkodik még a különböző pártkörökben, mert az ünnepek alatt anynyi ellenőrizhetetlen hír röpült világgá, hogy az ezekből kialakult káoszban csakugyan nehéz kivezető, biztos fonalat találni. Az egyik hír teljes határozottsággal állítja, hogy Wekerle Sándor betegségére való tekintetből készül lemondani állásáról; ezzel szemben állanak a miniszterelnökek, az újévi üdvözlések során tett nagy horderejű politikai nyilatkozatai és ígéretei, melyek, ha személyesen szándékozik megvalósítani, epen azt bizonyítják, hogy az

BÉLYEGZŐK

megrendelésre mindenféle kivitelben-
bárhova a legpontosabban szállit-
tatnak **Betegh Pál** könyv-, papir-,
író, rajzszer- és zenemű kereske-
déséből Székelyudvarhelyt.



18222-907. tkvi szám.

Hirdetmény.

Farkaslaka község erdő és legelő arányosítása folytán szükségessé vált telekkönyvi átalakítás és azzal kapcsolatos telekkönyvi helyesbítési ügyben az 1892. évi 29. t. c. értelmében a tényleges birtoklás tulajdonjogának telekjegyzőkönyveikbe való bejegyzése és a telekkönyvi bejegyzések helyesbítése iránti eljárás befejeztetvén

Ez azzal a felhívással tétetik közzé;

1. hogy mindazok, kik az 1886. évi 29. t. c. 15. és 17. §§-ai alapján ide értve e §-oknak az 1889. évi 38. t. c. 5. és 6. §§-okban és az 1891. évi 16. t. c. 15 §-a, pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. évi 38. t. c. 7 §-a, és az 1891. évi 16. t. c. 15 §-b. pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. évi 29. t. c. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják e végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis **1908. évi július hó 15. napjáig** bezárólag alólikt telekkönyvi hatóság-
hoz nyujtsák be, mert ha az ezen meg nem hosszabbítható záros ha-
táridő eltelte után indított törlési kereset, annak a harmadik személy-
nek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett hátrányára nem szol-
gálhat.

2. hogy mindazok, kik az 1886. évi 29. t. c. 16. és 18 §-ainak értelmében ide értve az utóbbi §-anak az 1889. évi 38. t. c. 5. és 6. §§-aiban foglalt kiegészítéseit is a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt vagyis **1908. évi július hó 15-ik napjáig** bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog.

3. hogy mindazok, a kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bármely irányban sértve velük, ideértve azokat is, kik a tulajdonjog arányainak az 1889. évi 38. t. c. 16 §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis **1908. évi július hó 15. napjáig** bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az említett bejegyzéseket pedig csakis a törvény rendes útján és csak időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személynek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek a felek, a kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmint egyszerű másolatokat is csatolnak, vagy ilyenek pótlólag benyujtanak az eredeti-
tjeiket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Székelyudvarhely, 1907. dec. 29.
GRAFFIUS, kir. trvszéki egyesbíró.

BOR!

Fernengel Gyula székely-
udvarhelyi bornagykeres-
kedőnél

a legjobb minőségben, nagy válasz-
tékban és legelőnyösebb árak mel-
lett nagyban és kicsinyben kapható.

Most jelent meg

Székelyek naptára.

Gazdagcikksorozatokkal. Szenzációs tartalommal. Pontos és nagyszerűen csoportosított vásárjegyzékkel. Kizárólag székely tárgyú dolgozatok: a székely ipar, gazdaság, erdő, népvisélet- és kiállításról stb. szólnak. Sok és szép képek! Ár 60 fillér. Már kapható Betegh Pál könyvke-
reskedésében Székelyudvarhelyt,
Kossuth utca 31 sz.



HÖLGYEIM!

Csak egyszer, próbaképpen rendeljék meg a csodáhatású szépitő szert,
a dr. Biró-féle **HAVASI GYOPÁR-CRÉMET**,
és meg fognak róla győződni, hogy ezen csodaszert azonnal eltávolít szeplőt, májfoltot, minden-
féle tisztálanságot az arcról és a bőrnek gyönyörű üdéséget, fiatalságot kölcsönöz. Nagy té-
gely 1 korona, próbatégy 70 fillér.

Vérszegénység, étvágytalanság, idegesség gyógyítá-
sára a leghatásosabb készítmény a dr. Biró-féle **TOKAJI CHINA-VASBOR**
Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért. 1 üveg ára 2 kor. 40 fillér.

„ARANYHARMAT.”

A legdivatosabb hajszínt, a szép aranyzőke hajat lehet használatára által megszerezni. E szer tel-
jesen ártalmatlan ugy a hajra, mint az általános egészségre. Nem fest! Nem piszkít! Egy üveg ára 3 K.

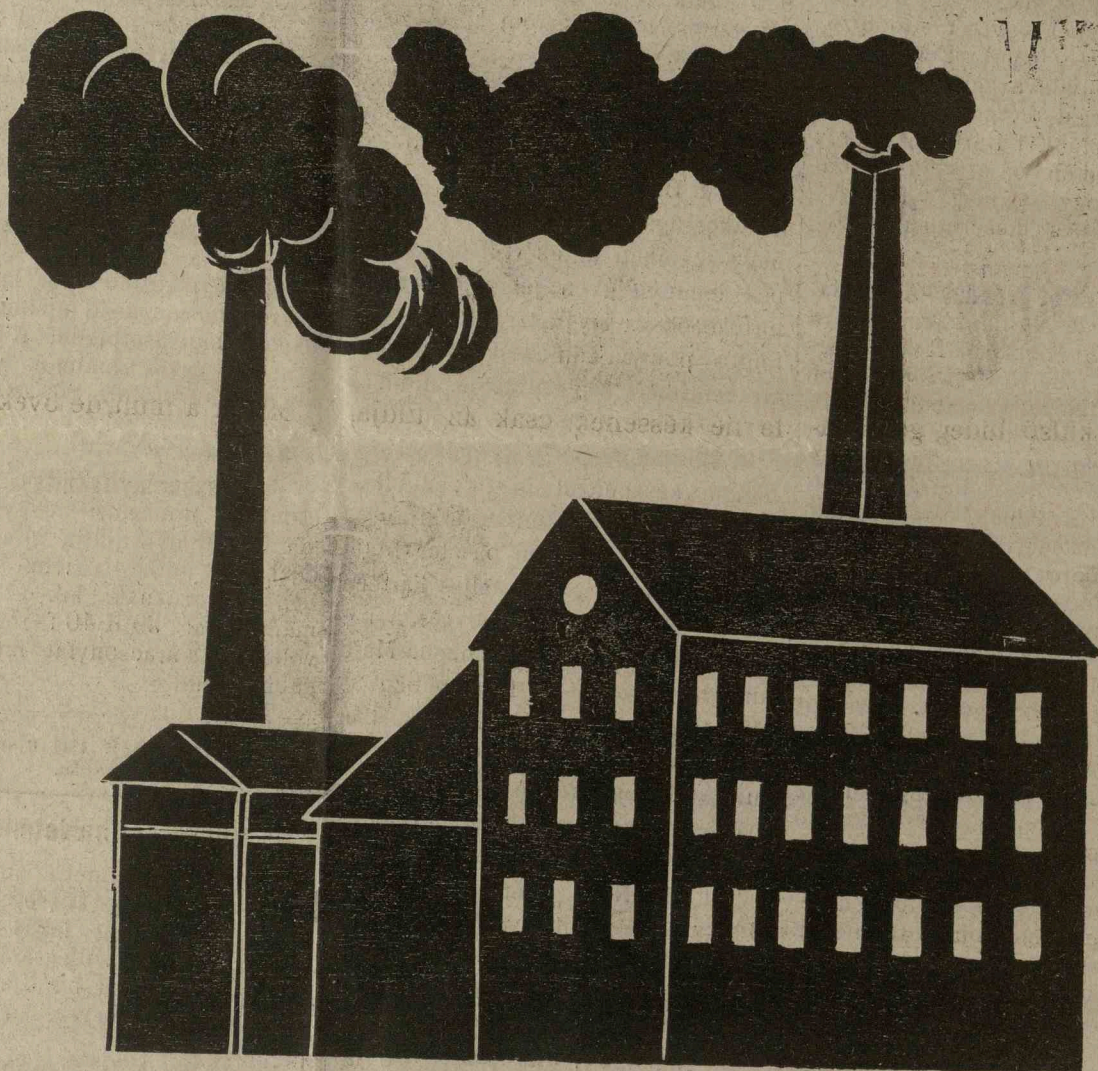
Mindezekből főraktár: WOLF gyógyszerház Kolozsvár.
Székelyudvarhelyen kapható: NAGYSOLYMOSI KONCZ ÁRMIN „Oroszlán”
gyógyszertárban és SOLYMOSSY-féle gyógyszerházban.

Uj kocsik



szekerek,

gazdasági felszerelések, ekék, eketaligák kaphatók s mindenféle
más megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközöl. Lakatos
Mihály kovácsmester Székelyudvarhelyt, báró Orbán Balázs
utca 7. sz. alatt. Készítményeimért teljes felelősséget vállalok.



Műmalom.



Midőn tudomására hoztam a nagyérdemű közönségnek, hogy telepemen, az állomás szomszédságá-
ban egy **MŰMALMOT** építettem s azt már régebben üzembe hoztam; jelen esetben
arról kívánom értesíteni a t. fogyasztó közönséget, miután malmom igen kicsinek bizonyult, mivel
annyi őrlőim voltak, hogy nem bírtam azonnal kielégíteni, sokan kénytelenek voltak várni: ezen a
bajon segitettem azáltal, hogy malmomat tetemesen megnagyobbitva, 2 pár kővel és 2 hengerrel stb.
még felszerelve, azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy bármilyen nagy számban jövő őrlőimet azon-
nal kitudom elégíteni. Várni senkinek sem kell, pár perc alatt a hozott gabonát megörölöm. Kuko-
rica és vegyes őrlésre külön osztályt rendeztem be.

Képes vagyok ezután malmommal a legszebb s legfinomabb liszteket, asztali darákat stb.
készíteni. Kiállok a versenyt az ország bármelyik műmalmával szemben. Így oda jutott vidékünk, hogy
nem szükséges messzi vidékről behozott liszteket vásárolja, mivel az itt termelt székely búzát dolgoz-
zuk fel. A közönség kényelmére, malom céljára fogatokat is tartok, hogy a búzát háztól elszállithas-
sam s a kész liszteket vissza küldhessem. **KOCSIMAT A VIDÉKRE** is küldöm, ha több zsák gabona
megöröltetéséről van szó, mit kérek elküldés előtt lemászálni. Liszt megrendeléseket vagy örölni való
gabonáért kocsimat telephoni vagy levelező lapon történő megrendelésre is küldöm.

Felvezek székely fiukat **molnár inasoknak**, kiket a legszakképzettebb molnárokká képe-
zik ki a műmalmomban. Két molnár legényt is keresek, kik a vidéken összeszedik a gabonát.

Végül megemlítem, hogy műmalmomat meggyénkben (Parajdon) született Kendoff Antal malom-
építő mérnök rendezte be, kinek irodája Budapest, VI., Andrássy-ut 38. sz. a. van.

Fábián József.